

MATEMATIKA FANINI SINGAPUR METODIDAN FOYDALANIB O‘QITISH.

*Shukurov Xursan Gadoyevich
Norova Intizor Haqberdiyevna
matematika fani o‘qituvchilari,
BuxDTU akademik litseyi*

Anotatsiya: Matematika fanini o‘qitishda dunyoda e’tirof etilgan samarali metodlardan biri – Singapur metodidir. Ushbu maqolada Singapur metodining mohiyati, afzalliklari va uni samarali qo‘llash usullari haqida so‘z yuritamiz

Kalit so‘zlar: texnologiya, singapur metodi, innovatsiya, interaktiv

Bugungi kunda ta’lim tizimida innovatsion usullardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Matematika o‘qitish jarayonida o‘quvchilar nazariy bilimlarni amaliy mashg‘ulotlar bilan mustahkamlashlari lozim. Shuningdek bosqichma-bosqich o‘qitish tamoyili asosida oddiy tushunchalardan murakkabgacha harakat qilish, o‘quvchilarning mantiqiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirish orqali masalalarni turli usullar bilan yechish va mustaqil fikrlash qobiliyatini oshirilib borilishi maqsadga muvofiq hisoblanadi. Zamonaviy texnologiyalar va interaktiv vositalardan foydalangan holda bilim ko‘rsatkichi hamda samaradorlikni oshirilib borilishi ta’lim tizimidagi yangiliklarning asosi bo‘lib xizmat qilmoqda. Matematikani o‘qitishda dunyoda e’tirof etilgan samarali metodlardan biri – Singapur metodidir. Singapur metodi – bu Singapurda ishlab chiqilgan va xalqaro miqyosda muvaffaqiyatli qo‘llanayotgan innovatsion o‘qitish usuli. Bu metod, ayniqsa, matematika va tabiiy fanlar bo‘yicha ta’lim sifatini oshirishga qaratilgan bo‘lib, o‘quvchilarning mantiqiy va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Singapur metodining asosiy tamoyillari

-“Beton – Tasvir – Abstraksiya” modeli (CPA Model)

- Beton bosqich – o‘quvchilar mavzuni real hayotda qo‘llaniladigan misollar orqali tushunadilar (masalan, predmetlar yoki manipulyativ materiallar yordamida).

- Tasvir bosqich – mavzu diagramma, chizma yoki grafiklar orqali tushuntiriladi.

-Abstraksiya bosqich – mavzu matematik formulalar yoki abstrakt tushunchalar orqali anglab yetiladi.

2. Hamkorlikda o‘qitish

- O‘quvchilar guruhlarda ishlash orqali bilim almashadilar, fikr yuritishadi va mantiqiy xulosalar chiqaradilar.

3. Savol-javob va muammolarni yechish

- O‘qituvchi savollar orqali o‘quvchilarning tahlil qilish va mustaqil fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi.

4. Vizualizatsiya va modellashtirish

- Dastur grafikalar, diagrammalar va real holatlar asosida tushuntiriladi. Ayniqsa, “Bar Model” usuli matematik masalalarni oson tushunishga yordam beradi.

5. Kam, lekin chuqur o‘rganish

- Ko‘p mavzularni yuzaki o‘rganish o‘rniga, asosiy tushunchalar chuqur va puxta o‘zlashtiriladi.

Singapur metodining afzalliklari

1. Chuqur tushunishga yo‘naltirilgan – O‘quvchilar mavzuni yodlash emas, balki uni tushunib, turli usullar bilan yechishga o‘rganadilar.

2. Mantiqiy fikrlashni rivojlantiradi – Masalalarni turli yo‘llar bilan yechish orqali bolalar mantiqiy fikrlashni shakllantiradilar.

3. Ijodiy yondashuvni rivojlantiradi – O‘quvchilar mustaqil ravishda yechim topish ko‘nikmasini hosil qiladilar.

4. O‘quv jarayonini qiziqarli qiladi – Vizual va interaktiv vositalar yordamida o‘quvchilar matematikani qiziqish bilan o‘rganadilar.

Singapur metodini samarali qo‘llash yo‘llari

1. Real hayot bilan bog‘lash – O‘quvchilarga mavzularni tushuntirishda hayotiy misollar keltirish muhim.

2. Vizual materiallardan foydalanish – Diagramma, chizmalar va jismoniy modellar orqali tushuntirish yanada samarali bo‘ladi.

3. Bosqichma-bosqich o‘qitish – Oddiy tushunchalardan murakkabgacha harakat qilish kerak.

4. Guruhda ishlashga ahamiyat berish – O‘quvchilar jamoaviy ishlash orqali o‘zaro fikr almashadilar va bilimlarini mustahkamlaydilar.

5. Amaliy mashg‘ulotlarni ko‘paytirish – O‘quvchilar mavzularni faqat nazariy o‘rganib qolmay, balki amaliy mashg‘ulotlar orqali mustahkamlashlari lozim. Singapur metodi matematikani tushunish va o‘rganishni soddalashtiradigan samarali usullardan biri hisoblanadi. Ushbu metod orqali o‘quvchilarning mantiqiy fikrlashi, ijodiy yondashuvi va mustaqil fikrlash qobiliyati rivojlanadi.

Shunday ekan, matematika o‘qituvchilari Singapur metodidan umumli foydalanish orqali dars jarayonini yanada samarali va qiziqarli tashkil etishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. АнварХўжаев, Сингапур таълим тизими: жаҳон маорифида етакчи брендга айланган, Маърифат газетаси, 11.01.2019
2. Муталипова М.Ж. Қиёсий педагогика–Т.: Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон миллий кутубхонаси нашриёти, 2016 й.
3. ВулфсонБ.Ф. Сравнительная педагогика М.: «Просвещение», 2003 г
4. Marshall Cavendish – "Singapore Math: Step by Step Problem Solving"
5. Mukaramxodjayeva T.Y "Ingliz tilini o'qitishda o'yin texnologiyalarining ahamiyati va samaradorligi" International Journal of Education, Social Science and Humanities, volume 11, December, 2023

